

Θεατρικές επιλογές από την Αθήνα

ΜΑΛΛΟΝ , έχω χάσει την ικανότητα να δω μια παράσταση χωρίς να θέλω να γράψω γι' αυτήν. Έτσι, από τις έξι αθηναϊκές παραστάσεις που κατάφερα να δω αυτό το χειμώνα επέλεξα δύο... για να σας τις συστήσω; Ή για να οργανώσω τις εντυπώσεις μου;

Θέατρο Άττις. «Μάουζερ» του Χάινερ Μύλλερ

Σκηνοθεσία-Σκηνική εγκατάσταση: Θεόδωρος Τερζόπουλος. Μουσική: Παναγιώτης Βελιανίτης. Φωτισμοί: Θεόδωρος Τερζόπουλος, Κωνσταντίνος Μπεθάνης. Παίζουν: Θανάσης Αλευράς, Στάθης Γράψας, Αντώνης Μυριαγκός, Αλέξανδρος Τούντας, Ανέζα Παπαδοπούλου, Θεόδωρος Τερζόπουλος

Βλέποντας το «Μάουζερ» είναι σαν να γνώρισα την πνευματική πατρίδα της σκηνοθετικής μεθόδου του Θεόδωρου Τερζόπουλου. Αν σε κάποιες δικές του παραγωγές αρχαίου δράματος δημιουργούταν η αίσθηση ότι το καλούπι της προτεινόμενης φόρμας (με εξαντλητική κινησιολογία, με εκστατικά στροβιλίσματα του λόγου, με επίμονες επαναλήψεις κάποιων εδαφίων) λειτουργούσε κάπως προκρουστικά προς το σώμα του αρχαίου κειμένου, στο «Μάουζερ» του Χάινερ Μύλλερ, του μεγάλου Γερμανού δάσκαλου του Τερζόπουλου, η φορμαλιστική του πρόταση όχι απλώς ταίριαζε, αλλά αποτελούσε το ιδεολογικό και αισθητικό παράγωγο της γραφής του συγγραφέα. Το έργο είναι γραμμένο σε αυστηρά έμμετρο ρυθμό, με επική στυλιστική, και η σκηνική μορφή που του έδωσε ο Τερζόπουλος αναδεικνύει πλήρως την ιδιαίτερη αισθητική του. Οι θεατές κάθονται σε παράταξη από τις δύο μεριές της σκηνικής κατασκευής, η οποία μοιάζει με μακρόστενη τάβλα με τρία ανοίγματα. Στις δύο άκρες της κατασκευής - οι δύο «δικαστές», ο ίδιος ο Τερζόπουλος και η Ανέζα Παπαδοπούλου, πίσω από την τελευταία-ο Άνθρωπος -πλακάτ, στα ανοίγματα της κατασκευής -τα κεφάλια των υποδίκων. Αργότερα οι κατασκευή θ' ανοίξει και μπροστά μας τα σώματα των ηθοποιών θα χτυπούνται σε ομαδικό τάφο, στα τρίσβαθα των ψυχών τους, στο βάραθρο της απόγνωσης. Δικάζονται οι «εργάτες» μιας επανάστασης (Ποιας; Της Οκτωβριανής, στην πόλη Βίτεμπσκ; Ή κάθε επανάστασης, με διαχρονικότητα και τυπολογική ομοιότητα στις φάσεις της εξέλιξης, από την Τρομοκρατία του Ροβεσπιέρου μέχρι τους δογματικούς κλυδωνισμούς του ΚΚΕ). Κάποιος από τους υπόδικους κουράστηκε να σκοτώνει τους «εχθρούς της επανάστασης», άλλος μετατράπηκε σε φονική μηχανή... Στην ουσία τίθενται τα αιωνίως αναπάντητα ερωτήματα για το σκοπό και τα μέσα, για τη δικαιολογία της βίας «εν ονόματι...», για τις επαναστάσεις που μετατρέπονται σε τέρατα και τρώνε τα παιδιά τους... Στον τοίχο, πίσω από τον Τερζόπουλο-τεράστιος σταυρός από τις φωτογραφίες αριστερών Ελλήνων διανοουμένων, που είχαν το θάρρος της αμφισβήτησης και υπήρξαν θύματα δογματικής βίας. Κίρκος, Αναγνωστάκης, Διδώ Σωτηρίου, Έλλη Παππά, Θεοδωράκης, Καμπανέλλης...

Θεατρική Εταιρεία Πράξη. «Η Φόνισσα» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Διασκευή: Στρατής Πασχάλης
Σκηνοθεσία: Στάθης Λιβαθινός
Σκηνικά-Κοστούμια: Ελένη Μανωλοπούλου
Μουσική: Τηλέμαχος Μούσας
Φωτισμοί: Αλέκος Αναστασίου
Παίζουν: Μπέττυ Αρβανίτη, Λίλλυ Μελεμέ, Λουκία Μιχαλοπούλου, Παναγιώτης Παναγόπουλος, Τζίνη Παπαδοπούλου, Χάρης Χαραλάμπους.

Μέχρι την τελευταία στιγμή ταλαντευόμουνα μεταξύ των δύο παραγωγών του Στάθη Λιβαθινού, του «Ερωτόκριτου» και της «Φόνισσας». Δεν ξέρω, τι έχασα, ξέρω, τι κέρδισα. Η Φραγκογιαννού της Μπέττυ Αρβανίτη αποδείχτηκε μια από τις πιο δυνατές εμπειρίες στον ελληνικό θεατρικό χώρο. Πώς το λιτό αφήγημα του Παπαδιαμάντη μπορούσε να «σηκώσει» την πληθωρική δημιουργικότητα του Λιβαθινού; Ποια θα ήταν η κατανομή του κειμένου μεταξύ των πέντε, εκτός της πρωταγωνίστριας, ηθοποιών της παράστασης; Στη μικρή, ορθογώνια, γεμάτη άμμο τάφρο η σκυμμένη φιγούρα της γριάς Χαδούλας περιμένοντας την αρχή του λόγου. Οι πέντε ηθοποιοί συστήνονται με τα εγκόσμια ονόματά τους, ξεκινούν να αφηγούνται χωρίς να εισβάλλουν στο χώρο της Φραγκογιαννούς. Μέσα στην αφηγηματική ροή μεταμορφώνονται στα πρόσωπα του έργου και επιστρέφουν ομαλά στην κύρια τους λειτουργία. Ο σκηνοθέτης έχει ακολουθήσει το συγγραφέα στο συνεχή ψυχολογικό σχολιασμό των σκέψεων και των πράξεων της ηρωίδας του. Ο χρόνος αποκτά την ιδιότητα των ασταμάτητων κυματισμών, το παρόν της δράσης και το παρελθόν των αναμνήσεων εναλλάσσονται ομαλά, αλλά η Μπέττυ Αρβανίτη δεν αλλάζει όψη και συμπεριφορά, είναι όπως την έχει καταντήσει η βαρυφορτωμένη με βάσανα και ευθύνες ζωή της, κατεβαίνοντας την ψυχολογική της κατηφόρα προς τις πράξεις και προς το τίμημα των πράξεών της. Όλα σ' αυτή την παράσταση είναι βαρυσήμαντα και αποτελεσματικά, κάθε σκηνοθετική πρόθεση είναι σαφής, πείθει, τεκμηριώνεται, ολοκληρώνεται. Οι θεατές περιέρχονται σ' εκείνη την εγρήγορση, όπου η συναισθηματική συμμετοχή στηρίζεται από τη συντονισμένη με την καλλιτεχνική πράξη ενεργό κατανόηση της σκέψης των δημιουργών και την ταυτόχρονη αισθητική αποτίμηση και αποδοχή της αισθητικής του θεάματος.

θέατρο

ΤΗΣ ΝΟΝΑΣ ΜΟΛΕΣΚΗ

Στο σημείωμα της περασμένης Κυριακής στο περιοδικό Going out δεν ανέφερα σωστά τα ονόματα των δημιουργών του πολύ ωραίου βίντεο, αφιερωμένου στα σαραντάχρονα του ΘΟΚ, το οποίο προβλήθηκε στη βραδιά της απονομής των Βραβείων Θεάτρου ΘΟΚ. Τη σκηνοθετική επιμέλεια και την έρευνα έκανε η Λέα Μαλένη, το μοντάζ η Λέα Μαλένη, η Βέρα Παπασταύρου, η Νικολέτα Καλαθά και ο Δημήτρης Ρούσος. Απολογούμαι. Ν.Μ.